

STANDARD AA1000 WERYFIKACJA 2008

AA1000
Assurance Standard
2008

TŁUMACZENIE

Tłumaczenie niniejszego dokumentu zostało zatwierdzone przez AccountAbility i jest chronione prawem autorskim. Tłumaczenie na język polski zostało wykonane i przygotowane na podstawie dokumentu oryginalnego w języku angielskim. AccountAbility dołożyło wszelkich starań, aby powstał precyzyjny przekład. Tłumaczenie zostało zweryfikowane przez niezależnych ekspertów. Niemniej, za dokument oficjalny uznaje się wersję w języku angielskim. Ostatnia wersja tekstu w języku angielskim znajduje się na stronie www.accountability.org

PODZIĘKOWANIA

Niniejszy dokument został przetłumaczony przez:

CSRinfo
Ul. Łucka 2/4/6 lok.73
00-845 Warszawa
Tel. +48 608 664 812
Strona: www.CSRinfo.com.pl
www.CSRinfo.org
www.AA1000.pl

Składamy podziękowania Grupie TP, która wsparła projekt przekładu finansowo i merytorycznie (www.tp.pl).

Niniejszy dokument został zrecenzowany przez:

- Natalia Ćwik (Forum Odpowiedzialnego Biznesu)
- Grażyna Miller (Bureau Veritas)
- Joanna Szymonek (NSZZ „Solidarność”)

WYMÓG DOTYCZĄCY STOSOWANIA

Organizacje, które posłużą się standardem w jego polskim tłumaczeniu powinny poinformować o tym AccountAbility. Organizacje te zostaną dodane do listy użytkowników na stronie internetowej AccountAbility.

SUGESTIE

Sugestie i uwagi można kierować do:

AccountAbility
250-252 Goswell Road
London EC1V 7EB, UK
Tel.: +44 (0)20 7549 0400
Fax: +44 (0)20 7253 7440
E-mail: secretariat@accountability21.net
www.accountability21.net
ISBN 1-9016930-11-2 (oryginalna wersja)

Można je również kierować do:

CSRinfo, ul. Łucka 2/4/6 lok.73, 00-845 Warszawa, email: liliana.anam@csrinfo.org

Spis treści

Przedmowa	7
i. Rozwój standardu AA1000 Weryfikacja	7
ii. Proces powstawania standardu	8
Wprowadzenie	9
i. Cele i korzyści stosowania standardu AA1000 Weryfikacja	9
ii. Zakres standardu	10
1. Przeznaczenie standardu AA1000AS (2008)	11
2. Stosowanie standardu AA1000AS (2008)	12
2.1. Typy działań weryfikujących według standardu AA1000AS (2008).....	12
2.2. Poziomy poświadczenia według standardu AA1000AS (2008)	14
2.3. Odwołania do stosowania standardu	16
2.4. Powiązania z innymi standardami i wytycznymi	16
3. Uzgodnienie zlecenia działań weryfikujących według AA1000AS (2008)	17
3.1. Zakres działań weryfikujących	17
3.1.1. Zakres ujawnianych informacji	17
3.1.2. Stosowne kryteria	17
3.1.3. Poziom poświadczenia	18
3.2. Niezależność i bezstronność	18
3.3. Kompetencje	19
3.3.1. Kompetencje osoby poświadczającej	19
3.3.2. Kompetencje organizacji poświadczającej	20
3.4. Należyta staranność	21

3.5. Umowa o przeprowadzenie działań weryfikujących	21
4. Przeprowadzenie działań weryfikujących	22
4.1. Planowanie działań weryfikujących	22
4.2. Przeprowadzenie działań weryfikujących.....	23
4.2.1. Ocena zgodności z AA1000 Zasady Odpowiedzialności	23
4.2.2. Ocena wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju	24
4.2.3. Ograniczenia.....	26
4.2.4. Dokumentacja.....	27
4.3. Raportowanie organizacji poświadczającej	27
4.3.1. Oświadczenie organizacji poświadczającej	27
4.3.2. Raport dla kadry zarządzającej	28
5. Definicje	30
6. Aneksy	32

i. Rozwój standardu AA1000 Weryfikacja

Pierwsza edycja standardu *AA1000 Weryfikacja* została opublikowana w 2003 roku. Był to pierwszy na świecie standard poświadczenia kwestii zrównoważonego rozwoju. Standard powstał w celu zapewnienia wiarygodności i jakości wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju. Był on rezultatem przeprowadzonych w skali globalnej dwuletnich konsultacji, z udziałem setek organizacji reprezentujących profesjonalistów, środowisko inwestorskie, organizacje pozarządowe (NGO), organizacje pracownicze i biznes.

Standard *AA1000 Weryfikacja* zastąpił informacje dotyczące poświadczenia kwestii zrównoważonego rozwoju, zawarte w Standardzie Ramowym AA1000 opublikowanym w 1999 roku. Wydany w 2003 roku standard został następnie uzupełniony o Wytyczne dotyczące stosowania zasad i Przewodnik Użytkownika, który zawiera pięć studiów przypadków dotyczących stosowania zasad podczas działań weryfikujących.

Pochodzące z 2008 roku wydanie standardu *AA1000 Weryfikacja*, AA1000AS (2008), jest drugą edycją standardu organizacji AccountAbility. Wykorzystuje ona nowe doświadczenia oraz ewolucję praktyki usług poświadczających kwestie zrównoważonego rozwoju i zastępuje wszystkie poprzednie wersje opublikowane przez AccountAbility.

ii. Proces powstawania standardu

Standard AA1000AS (2008) został opracowany w drodze zakrojonego na szeroką skalę procesu z udziałem wielu grup interesariuszy. Po etapie wstępnej analizy, przeprowadzonej z zastosowaniem ankiety elektronicznej, odbył się cykl konsultacji z interesariuszami w dwudziestu krajach oraz seria warsztatów z wybranymi grupami interesariuszy. Zebrane w ten sposób dane zostały przeanalizowane przez Komitet Techniczny AccountAbility ds. Standardów, który przygotował roboczą wersję standardu poddaną następnie publicznej konsultacji. Konsultacje społeczne przeprowadzono w trzech etapach, trwających od 60 do 90 dni każdy. Przyjęły one formę wspólnego opracowywania standardu poprzez wykorzystanie narzędzia typu wiki, co zapewniło przejrzystość całego procesu. Po każdym z trzech etapów konsultacji społecznych oraz po ich zakończeniu, opracowany dokument był przeglądany i korygowany przez Komitet Techniczny AccountAbility ds. Standardów. Ostateczna wersja została uzgodniona przez Komitet Techniczny AccountAbility ds. Standardów i przedłożona Zarządowi AccountAbility, który zatwierdził dokument do publikacji.

Proces rozwoju standardów jest ciągły i wynika z natury ich przedmiotu. Stały kontakt z użytkownikami i interesariuszami standardu AA1000AS (2008) pozwala organizacji AccountAbility na wprowadzanie zmian, wynikających z procesu uczenia się w formie dodatkowych wytycznych i kolejnych rewizji standardu. AccountAbility zaprasza każdego do podzielenia się doświadczeniami związanymi ze stosowaniem AA1000AS (2008) celem ulepszania serii standardów AA1000.

i. Cele i korzyści stosowania standardu AA1000 Weryfikacja

Standard AA1000AS (2008) pozwala powiązać pozafinansowe aspekty zrównoważonego rozwoju z raportowaniem i rewizją finansową. Oferuje organizacjom poświadczającym narzędzie umożliwiające wyjście poza weryfikację danych i dokonanie oceny sposobu w jaki organizacje raportujące zarządzają zrównoważonym rozwojem, a następnie na odzwierciedlenie podejścia do zarządzania oraz związanych z nim wyników w oświadczeniu organizacji poświadczających.

AA1000AS (2008) oferuje kompleksowe podejście do rozliczania organizacji w zakresie zarządzania, wyników i raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju poprzez ocenę zgodności działań organizacji ze standardem *AA1000 Zasady Odpowiedzialności* oraz poprzez ocenę jakości ujawnianych danych dotyczących wyników w obszarze zrównoważonego rozwoju.

Ponadto AA1000AS (2008) pozwala na ujęcie i umieszczenie w odpowiednim kontekście szerokiego wachlarza innych systemów weryfikacji i certyfikacji, odnoszących się do specyficznych aspektów zrównoważonego rozwoju, takich jak emisja gazów cieplarnianych, systemy zarządzania środowiskowego, zrównoważona gospodarka leśna czy też certyfikacja sprawiedliwego handlu.

Dane ujęte w raportowaniu kwestii zrównoważonego rozwoju stanowią punkt wyjścia dla standardu AA1000AS (2008), ponieważ celem powyższego raportowania jest przekazanie interesariuszom informacji niezbędnych do zrozumienia przez nich wyników organizacji w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz do podjęcia przez nich świadomych decyzji.

Wiarygodność jest warunkiem koniecznym skutecznego raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju. Wiarygodność raportowania może zostać w znaczącym stopniu zwiększona poprzez zewnętrzny, niezależny proces poświadczający oparty o uznane, profesjonalne standardy. Organizacje raportujące i ich interesariusze w coraz większym stopniu uznają, że takie niezależne poświadczenie jest kluczem do zwiększenia wiarygodności i skuteczności raportowania organizacji, a w ostatecznym rozrachunku i jej wyników.

ii. Zakres standardu

Standard określa:

- sposób stosowania standardu
- uzgadnianie procesu, do którego ma zastosowanie standard, oraz
- przeprowadzanie działań weryfikujących w zgodzie ze standardem.

Stosowanie standardu wymaga odniesienia się do standardu *AA1000 Zasady Odpowiedzialności (2008)* i jest wsparte wskazówkami zawartymi w *Wytycznych stosowania AA1000AS (2008)*.

1. Przeznaczenie standardu AA1000AS (2008)

AA1000AS (2008) jest uznanym na poziomie międzynarodowym i ogólnodostępnym standardem określającym wymagania dotyczące procesu poświadczania kwestii zrównoważonego rozwoju.

Proces poświadczania przeprowadzony zgodnie ze standardem AA1000AS (2008) ocenia i opiniuje:

- charakter i stopień zgodności ze standardem *AA1000 Zasady Odpowiedzialności*, oraz (tam, gdzie ma to zastosowanie)
- jakość ujawnionych danych dotyczących wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Niniejszy standard został stworzony przede wszystkim z myślą o osobach i organizacjach poświadczających. Jednak standard może również służyć osobom raportującym, które zastanawiają się nad weryfikacją zgodną ze standardem oraz użytkownikom raportów i oświadczeń organizacji poświadczających, a także autorom innych standardów.

Uwaga: Zasady AA1000 zostały opisane w standardzie AA1000 Zasady Odpowiedzialności.

2. Stosowanie standardu AA1000AS (2008)

2.1 Typy działań weryfikujących według standardu AA1000AS (2008)

W ramach standardu AA1000AS (2008) wyróżniamy dwa rodzaje działań weryfikujących:

Typ 1 – Zasady Odpowiedzialności

Organizacja poświadczająca ocenia charakter i stopień zgodności działań organizacji ze wszystkimi trzema zasadami standardu *AA1000 Zasady Odpowiedzialności*.

Zapewnienie zgodności ze standardem *AA1000 Zasady Odpowiedzialności* ma na celu zapewnienie interesariuszy co do sposobu, w jaki organizacja zarządza wynikami w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz co do sposobu w jaki komunikuje o nich w raporcie kwestii zrównoważonego rozwoju, bez weryfikowania rzetelności raportowanych danych.

Organizacja poświadczająca ocenia dostępne publicznie dane, systemy i procesy, które organizacja wdrożyła w celu zapewnienia zgodności z Zasadami Odpowiedzialności oraz informacje dotyczące wyników działań, które dowodzą tej zgodności. W ramach pierwszego typu działań weryfikujących, ocena informacji dotyczących działalności organizacji nie wymaga od organizacji poświadczającej przedstawienia wniosków odnośnie rzetelności danych. Traktuje ona dane o wynikach jako materiał dowodowy podczas procesu oceny zgodności z zasadami. Organizacja poświadczająca nie jest ograniczona co do rodzaju danych służących jej jako materiał dowodowy.

Ocena nie musi być oparta na formalnych oświadczeniach kadry zarządzającej dotyczących przestrzegania Zasad Odpowiedzialności, aczkolwiek podejście do procesu poświadczania oparte o takie oświadczenia pozostaje w zgodzie ze standardem AA1000AS (2008).

Aby poświadczyć zgodność ze standardem *AA1000 Zasady Odpowiedzialności* organizacja poświadczająca przedstawia ustalenia i wnioski dotyczące charakteru i stopnia, w jakim organizacja jest zgodna z Zasadami.

Typ 2 – Zasady Odpowiedzialności i informacje dotyczące wyników

Organizacja poświadczająca powinna ocenić charakter i stopień zgodności działań organizacji ze wszystkimi trzema zasadami *AA1000 Zasady Odpowiedzialności* w ten sam sposób, jak w przypadku działań weryfikujących Typu 1.

W ramach działań weryfikujących Typu 2 organizacja poświadczająca powinna ocenić również rzetelność wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju. Wyspecyfikowane dane dotyczące wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju to takie dane, które organizacja poświadczająca oraz organizacja raportująca uzgodnią jako wchodzące w zakres działań weryfikujących. Wyspecyfikowane dane są wybierane w oparciu o istotność i ich znaczenie dla odbiorców oświadczenia. Działanie weryfikujące, które ocenia wyłącznie rzetelność publicznie ujawnianych, wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju jest niezgodne ze standardem AA1000AS (2008).

Ocena rzetelności wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju opiera się na formalnych oświadczeniach kadry zarządzającej dotyczących tych wyników i obejmuje ich przegląd pod kątem kompletności i dokładności.

Aby poświadczyć określone dane dotyczące wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju organizacja poświadczająca przedstawia ustalenia i wnioski odnoszące się do rzetelności powyższych danych.

Jeżeli w swoim raporcie organizacja składa oświadczenie dotyczące zgodności z określonymi zasadami raportowania, a zgodność z tymi zasadami raportowania jest objęta zakresem działań weryfikujących, to wówczas organizacja poświadczająca winna przedstawić ustalenia i wnioski w zakresie zgodności z rzeczonymi zasadami raportowania.

2.2 Poziomy poświadczenia według standardu AA1000AS (2008)

Działania weryfikujące mogą zostać przeprowadzone w celu dostarczenia poświadczenia na poziomie wysokim lub umiarkowanym. Jako że działanie weryfikujące może objąć wiele zagadnień, jedno oświadczenie organizacji poświadczającej może zawierać poświadczenie na poziomie wysokim odnoszące się do jednych kwestii, i jednocześnie poświadczenie innej kwestii na poziomie umiarkowanym.

Poniższa tabela określa cechy wysokiego i umiarkowanego poziomu poświadczenia i związane z nimi stosowne procedury.

Cechy poświadczenia na wysokim i umiarkowanym poziomie		
	Wysoki poziom	Umiarkowany poziom
Cel	<p>Organizacja poświadczająca poświadczająca na wysokim poziomie jeśli pozyska wystarczający materiał dowodowy uzasadniający jej opinię w taki sposób, że ryzyko, iż jej wnioski będą błędne jest bardzo małe, ale nie zerowe.</p> <p>Poświadczenie na wysokim poziomie zapewnia użytkownikom wysoki poziom wiarygodności ujawnionych przez organizację danych.</p>	<p>Organizacja poświadczająca poświadczająca na umiarkowanym poziomie jeśli pozyska wystarczający materiał dowodowy uzasadniający jej opinię w taki sposób, że ryzyko, iż jej wnioski będą błędne jest ograniczone, ale nie jest bardzo małe ani zerowe.</p> <p>Poświadczenie na umiarkowanym poziomie zwiększa zaufanie użytkowników do wiarygodności ujawnionych przez organizację danych.</p>
Cechy materiału dowodowego	<p>Bez ograniczeń</p> <p>W odniesieniu do zasad</p> <p>Materiał dowodowy pochodzi z zewnętrznych i wewnętrznych źródeł oraz od zewnętrznych i wewnętrznych stron, w tym interesariuszy; gromadzenie materiałów dowodowych na wszystkich poziomach organizacji.</p> <p>W odniesieniu do wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników</p> <p>Dogłębne gromadzenie materiału dowodowego obejmującego dowody potwierdzające oraz próbkowanie na niższych poziomach organizacji. Nacisk położony jest na rzetelność danych.</p>	<p>Niewyczerpujący</p> <p>W odniesieniu do zasad</p> <p>Materiał dowodowy pochodzi z wewnętrznych źródeł oraz stron; gromadzenie materiału dowodowego jest generalnie ograniczone do poziomu kadry zarządzającej poziomu korporacyjnego organizacji.</p> <p>W odniesieniu do wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników</p> <p>Ograniczone co do głębokości gromadzenie materiału dowodowego obejmującego zapytania i procedury analityczne oraz ograniczone próbkowanie na niższych poziomach organizacji w zależności od potrzeb. Główny nacisk położony jest na prawdopodobieństwo danych.</p>
Oświadczenie	<p>W odniesieniu do zasad</p> <p>Wnioski dotyczące charakteru i stopnia zgodności w odniesieniu do danych ujawnionych przez organizację.</p> <p>W odniesieniu do wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników</p> <p>Wnioski dotyczące rzetelności.</p>	<p>W odniesieniu do zasad</p> <p>Wnioski oparte o przeprowadzone prace dotyczące charakteru i stopnia zgodności danych ujawnionych przez organizację.</p> <p>W odniesieniu do wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników</p> <p>Wnioski dotyczące rzetelności w oparciu o zastosowane procedury.</p>

2.3 Odwołania do stosowania standardu

Tylko działania weryfikujące przeprowadzone zgodnie z wymogami niniejszego standardu mogą zawierać informację, że poświadczenie jest zgodne ze standardem AA1000AS (2008).

2.4. Powiązania z innymi standardami i wytycznymi

AA1000APS (2008) zawiera kryteria, na podstawie których oceniana jest zgodność z Zasadami Odpowiedzialności.

Konwencje, wymogi prawne, standardy, wytyczne i inne modele mogą zawierać kryteria umożliwiające ocenę wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju. Mogą one być dedykowane specyficznym zagadnieniom związanym z wynikami, systemom, procesom, fizycznym cechom lub zachowaniom. Te z kolei mogą być przedmiotem programów weryfikacji lub certyfikacji. W takich przypadkach jest dopuszczalne wykorzystanie weryfikacji i certyfikacji jako materiału dowodowego.

Standard AA1000AS (2008) uzupełniają *Wytyczne stosowania AA1000AS (2008)*, które są skierowane do organizacji poświadczających, organizacji raportujących oraz interesariuszy wykorzystujących oświadczenia organizacji poświadczających.

3. Uzgodnienie działań weryfikujących według AA1000AS (2008)

3.1. Zakres działań

Organizacja poświadczająca powinna uzgodnić zakres działań weryfikujących z organizacją raportującą zgodnie z wymogami punktu 2.1. Uzgodnienia zostaną ujęte w formie pisemnej.

W przypadku działań weryfikujących Typu 2 organizacja poświadczająca powinna uwzględnić istotne kwestie dzięki czemu dane objęte zakresem działań weryfikujących będą istotne dla docelowych odbiorców oświadczenia.

Przed uzgodnieniem zlecenia działań weryfikujących organizacja poświadczająca powinna być pewna, że wymogi standardu AA1000AS (2008) są możliwe do spełnienia, oraz że organizacja raportująca działa w dobrej wierze. W szczególności organizacja poświadczająca powinna być pewna, że zakres działania weryfikującego jest odpowiedni, a przeprowadzający działania będzie miał dostęp do materiału dowodowego wystarczającego do poparcia ustaleń i wniosków.

3.1.1. Zakres ujawnianych informacji

Organizacja poświadczająca powinna określić i uzgodnić z organizacją raportującą ujawnienia informacji (np. raporty i inne formy komunikacji) podlegające działaniom weryfikującym.

3.1.2. Stosowne kryteria

W celu określenia zgodności z Zasadami Odpowiedzialności organizacja poświadczająca powinna stosować kryteria opisane w standardzie AA1000APS (2008).

Organizacja poświadczająca nie przystąpi do działań weryfikujących Typu 2, jeśli nie będą dostępne stosowne kryteria do oceny wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników.

Poprzez stosowne kryteria rozumie się kryteria adekwatne, kompletne, rzetelne, bezstronne i zrozumiałe. Informacja na tematów kryteriów powinna być ogólnodostępna.

Można oprzeć się o istniejące kryteria bądź o kryteria wypracowane na potrzeby procesu poświadczania. Istniejące kryteria to kryteria znajdujące się w wymogach prawnych, jak również w innych standardach, wytycznych czy modelach i opracowane w drodze niezależnych procesów z udziałem wielu interesariuszy. Zaleca się stosowanie funkcjonujących już kryteriów.

3.1.3. Poziom poświadczenia

Organizacja poświadczająca powinna uzgodnić z organizacją raportującą poziom poświadczania. Może to być kombinacja poziomów poświadczania, na przykład wysoki i umiarkowany w zakresie zasad (Typ-1 i Typ-2) lub wysoki lub umiarkowany czy kombinacja obu dla działań Typu 2 w zakresie wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników. Poziom zostanie udokumentowany w umowie o świadczeniu usług poświadczających.

Organizacja poświadczająca powinna być dostatecznie pewna, że uzgodniony poziom jest możliwy do osiągnięcia (np. systemy, procesy i materiał dowodowy istnieją) przed rozpoczęciem działań weryfikujących. Działania weryfikujące powinny być zaplanowane i przeprowadzone by pozyskać wystarczający materiał dowodowy niezbędny do osiągnięcia uzgodnionego poziomu.

Organizacja poświadczająca nie powinna wyrazić zgody na zmianę poziomu poświadczania podczas trwania działań weryfikujących bez istotnego powodu. Powód zmiany powinien być wyjaśniony w oświadczeniu organizacji poświadczającej.

Oświadczenie organizacji poświadczającej powinno odzwierciedlać uzgodniony poziom poświadczania. Jeśli uzgodniony poziom, z jakichkolwiek powodów, nie zostanie osiągnięty w trakcie działań weryfikujących, przyczyny takiego stanu rzeczy powinny zostać wyjaśnione w oświadczeniu.

3.2. Niezależność i bezstronność

Organizacja poświadczająca nie powinna podjąć działań weryfikujących, jeśli mogłyby one być ograniczone ze względu na jej powiązania z organizacją raportującą lub jej interesariuszami w zakresie wydania i upublicznienia

niezależnego i bezstronnego oświadczenia.

Organizacja poświadczająca powinna wydać publiczne oświadczenie o niezależności i bezstronności, które będzie zawierało informacje o:

- jakichkolwiek związkach (finansowych, handlowych, dotyczących przygotowania raportu, dotyczących struktury zarządzania i własności), które mogłyby być postrzegane jako mające wpływ na zdolność organizacji poświadczającej do przygotowania niezależnej i bezstronnej opinii, oraz
- jakichkolwiek mechanizmach lub kodeksach postępowania mających na celu zapewnienie niezależności, do których przestrzegania zobowiązała się organizacja poświadczająca lub osoba poświadczająca.

3.3. Kompetencje

Organizacja poświadczająca nie powinna podjąć działań weryfikujących, jeśli nie dysponuje stosownymi kwalifikacjami.

Organizacja poświadczająca winna upewnić się, że osoby i organizacje poświadczające, w tym zewnętrzni eksperci, posiadają właściwe kompetencje.

Organizacja poświadczająca powinna być przygotowana, zakładając brak nadmiernego ryzyka i na prośbę organizacji raportującej, do udostępnienia zainteresowanym interesariuszom informacji na temat kompetencji osób poświadczających biorących udział w działaniach weryfikujących.

3.3.1. Kompetencje osoby poświadczającej

Organizacja poświadczająca winna upewnić się, że biorące udział w działaniach weryfikujących osoby poświadczające oraz zewnętrzni eksperci dysponują, jako zespół, właściwymi kompetencjami co najmniej w następującym zakresie:

- Zasad Odpowiedzialności;
- stosowania praktyk i standardów poświadczania i raportowania;
- istotnych zagadnień zrównoważonego rozwoju (obejmujących zagadnienia

będące przedmiotem działań weryfikujących) oraz

- zaangażowania interesariuszy.

3.3.2. Kompetencje organizacji poświadczającej

Organizacja poświadczająca powinna wykazać, że dysponuje stosownymi kompetencjami.

Niniejsze kompetencje winny obejmować:

- mechanizmy nadzoru nad działaniami weryfikującymi w celu zapewnienia stosownego poziomu usługi;
- zrozumienie aspektów prawnych działań weryfikujących, oraz
- infrastrukturę i systemy pozwalające na zapewnienie jakości usług poświadczających.

3.4. Należyta staranność

Organizacja poświadczająca oraz indywidualne osoby poświadczające powinni wykazywać się należyłą starannością zgodnie z potrzebami odbiorców oświadczenia, wagą zadania i wymaganymi kompetencjami.

3.5. Umowa o przeprowadzenie działań weryfikujących

Zasady i warunki działań weryfikujących powinny zostać uzgodnione na piśmie.

Stosowanie istniejących praktyk zakupowych i umów jest dopuszczalne pod warunkiem, że uzgodnienia dotyczące działań weryfikujących obejmą co najmniej:

- odpowiedzialność organizacji raportującej i poświadczającej;
- istotne zagadnienia będące przedmiotem działań weryfikujących;
- zakres (w tym typ działań weryfikujących i poziom poświadczenia) oraz
- zamiar dostarczenia usług poświadczających w zgodzie z standardem AA1000AS (2008).

4. Działania weryfikujące

4.1. Planowanie działań weryfikujących

Organizacja poświadczająca powinna planować działania weryfikujące w taki sposób, by możliwe było ich skuteczne przeprowadzenie. Planowanie wymaga stworzenia przejrzystej strategii gromadzenia materiału dowodowego i jego oceny w uzgodnionym zakresie.

Właściwe planowanie zapewnia dostatecznie kompleksowy, pełny i wyważony proces działań weryfikujących. Planowanie jest powtarzalnym procesem i może mieć miejsce również podczas trwania działań weryfikujących, gdy organizacja poświadczająca zostanie zmuszona do rewizji planu działań weryfikujących w wyniku zebranego materiału dowodowego.

Charakter i stopień procesu planowania uzależniony jest od rozmiaru i złożoności działań weryfikujących. W procesie planowania organizacja poświadczająca powinna uwzględnić:

- zadania i działania, jakie należy wykonać;
- wymogi gromadzenia materiału dowodowego, metody próbkowania i powiązane z nimi ryzyka;
- wymagania w zakresie zasobów;
- harmonogram działań weryfikujących.

Organizacja poświadczająca powinna udokumentować powyższe w planie działań weryfikujących, który powinien obejmować co najmniej:

- cele działań weryfikujących;
- standardy usług poświadczających, które zostaną zastosowane;
- role poszczególnych uczestników i relacje między nimi;
- zakres działań weryfikujących
- zastosowane kryteria;
- poziom poświadczenia;

- strategię, w tym:
 - ocenę ryzyka;
 - wymogi w zakresie materiału dowodowego;
- zadania i działania, włączając w to:
 - metody gromadzenia informacji,
 - wymagania w zakresie zasobów,
 - harmonogram.

4.2. Przeprowadzanie działań weryfikujących

Podczas działań weryfikujących, organizacja poświadczająca powinna przyjąć postawę profesjonalnego sceptycyzmu. Oznacza to ocenę i poddawanie pod dyskusję adekwatności otrzymanego materiału dowodowego i wynikających z niego implikacji.

4.2.1. Ocena zgodności ze standardem AA1000 Zasady Odpowiedzialności

Podczas działań weryfikujących organizacja poświadczająca powinna ocenić i przedstawić ustalenia i wnioski o charakterze i stopniu zgodności działań organizacji ze standardem *AA1000 Zasady Odpowiedzialności* (zasada Włączania, Istotności i Odpowiadania). Organizacja poświadczająca powinna odwołać się do kryteriów zawartych w standardzie AA1000APS (2008).

Materiał dowodowy konieczny do oceny zgodności ze standardem *AA1000 Zasady Odpowiedzialności* na poziomie umiarkowanym powinien obejmować co najmniej:

- zrozumienie i przetestowanie na losowej próbie procesów zapewniających zgodność oraz oceniających zgodność z Zasadami Odpowiedzialności;

- zapytania skierowanie do kadry zarządzającej, w tym kadry zarządzającej wyższego szczebla na poziomach wykonawczym i funkcjonalnym oraz do kadry zarządzającej odpowiedzialnej za codzienne zarządzanie kwestiami zrównoważonego rozwoju, w zakresie skuteczności procesów zapewniających zgodność z Zasadami Odpowiedzialności;
- obserwację i kontrolę praktyk menedżerskich, testowanie procesów oraz gromadzenie materiału dowodowego w całej organizacji w drodze próbkowania;
- gromadzenie i ocenę dokumentów i oświadczeń kadry zarządzającej, które potwierdzają zgodność prowadzonych działań z zasadami.

Przy poświadczaniu na wysokim poziomie organizacja poświadczająca powinna poszukiwać znacznie bardziej wyczerpującego materiału dowodowego we wszystkich obszarach jak również, tam gdzie to możliwe, potwierdzającego materiału dowodowego, włączając w to drogę bezpośredniego zaangażowania interesariuszy.

Na potrzeby poświadczania na wysokim poziomie organizacja poświadczająca powinna zebrać wystarczający materiał dowodowy uzasadniający jej opinię w taki sposób, że ryzyko, iż jej wnioski będą błędne jest bardzo małe, ale nie zerowe.

Szczegółowe wskazówki zostały zamieszczone w *Wytycznych stosowania AA1000AS (2008)*.

4.2.2. Ocena wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju

Organizacja poświadczająca powinna ocenić i przedstawić ustalenia i wnioski na temat rzetelności wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju, jeśli ocena taka wchodzi w zakres działań weryfikujących.

Organizacja poświadczająca powinna ocenić systemy, procesy, informacje i dane wykorzystane do poparcia ujawnianych wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju w uzgodnionym zakresie działań weryfikujących. Zakres oceny danych dotyczących wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju powinien podawać informacje o wynikach służące osiągnięciu wniosków, które, jeśli zostanie to określone, mogą obejmować zgodność z innymi wytycznymi raportowania.

Organizacja poświadczająca powinna ocenić jakość ujawnianych publicznie danych oraz podstawowych systemów, procesów, informacji i danych.

Zgromadzony materiał dowodowy pozwalający na ocenę rzetelności wyspecyfikowanych danych na umiarkowanym poziomie poświadczenia powinien obejmować co najmniej:

- zrozumienie mechanizmów zarządzania i procesów gromadzenia wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników;
- przegląd systemów i procesów pod kątem zarządzania wyspecyfikowanymi danymi;
- zapytania w drodze próbkowania skierowane do osób odpowiedzialnych za pomiar i gromadzenie danych (od źródła do agregacji) oraz za raportowanie o procesie gromadzenia danych;
- procedury analityczne (np. analiza trendu);
- obserwację i kontrolę w drodze próbkowania praktyk menedżerskich, testowania procesów gromadzenia danych (od źródła do agregacji);
- ograniczone losowe testowanie szczegółowych danych w drodze próbkowania (np. ponowne przeprowadzenie obliczeń);
- gromadzenie i ocenę materiału dowodowego w postaci dokumentów i oświadczeń kadry zarządzającej wspierające podjęte już działania weryfikujące;
- potwierdzenie, że ujawnione informacje są zgodne z wnioskami wynikającymi z działań weryfikujących.

W przypadku poświadczenia na wysokim poziomie organizacja poświadczająca powinna poszukiwać głębszego materiału dowodowego w zakresie wszystkich adekwatnych obszarów, jak również, tam gdzie to możliwe, potwierdzającego materiału dowodowego.

W przypadku poświadczenia na wysokim poziomie organizacja poświadczająca powinna pozyskać wystarczający materiał dowodowy uzasadniający jej opinię w taki sposób, że ryzyko, iż jej wnioski będą błędne jest bardzo małe, ale nie zerowe.

Dodatkowe informacje znajdują się we *Wytycznych stosowania normy AA1000AS (2008)*.

4.2.3. Ograniczenia

Jakiegokolwiek ograniczenia dotyczące zakresu ujawniania informacji dotyczących zrównoważonego rozwoju, działań weryfikujących lub gromadzenia informacji powinny zostać uwzględnione w oświadczeniu organizacji poświadczającej oraz w raporcie dla kadry zarządzającej, jeśli taki raport zostanie przygotowany.

Jeśli zakres ujawniania danych jest ograniczony, organizacja poświadczająca powinna w swoim oświadczeniu wykazać powyższe ograniczenie oraz potrzebę komunikacji w celu odpowiedzi na pozostałe kwestie zrównoważonego rozwoju i pozostałym interesariuszom.

Organizacja poświadczająca powinna ustalić czy ograniczenia występujące podczas działań weryfikujących uniemożliwiają kontynuowanie działań i powinna podjąć stosowne kroki.

4.2.4. Dokumentacja

Organizacja poświadczająca powinna udokumentować materiał dowodowy, zachowując niezbędne kopie adekwatnego materiału dowodowego. Ponadto organizacja poświadczająca powinna udokumentować plan działań weryfikujących, dokonaną ocenę i wnioski.

4.3. Raportowanie organizacji poświadczającej

4.3.1. Oświadczenie organizacji poświadczającej

W rezultacie działań weryfikujących przedstawione zostanie do publicznej wiadomości oświadczenie organizacji poświadczającej, które zawiera jej ustalenia, wnioski i rekomendacje.

Wszelkie ograniczenia zakresu ujawnianych danych lub samych działań weryfikujących powinny być zawarte w oświadczeniu organizacji poświadczającej.

Aby w oświadczeniu organizacji poświadczającej mogła być zawarta informacja o zgodności z wymogami standardu AA1000AS (2008) organizacja poświadczająca musi spełnić wszystkie wymogi niniejszego standardu, łącznie z tymi, które dotyczą oświadczenia.

Oświadczenie zgodne ze standardem AA1000AS (2008) może zawierać również inne wymagane prawem i stosowane oświadczenia, jak również odniesienia do wymogów innych standardów zastosowanych podczas działań weryfikujących.

Oświadczenie organizacji poświadczającej powinno zawierać co najmniej:

- informację o docelowych odbiorcach oświadczenia;
- informacje o odpowiedzialności organizacji raportującej i poświadczającej;

- informacje o zastosowanych standardach, włączając w to odniesienie do AA1000AS (2008);
- zakres działań weryfikujących, w tym Typ działań (Typ-1, Typ-2);
- zakres ujawnianych informacji;
- opis metodologii;
- ograniczenia;
- odniesienie do zastosowanych kryteriów;
- oświadczenie o poziomie poświadczenia (wysokie, umiarkowane);
- ustalenia i wnioski dotyczące zgodności z *AA1000 Zasadami Odpowiedzialności*, tj. Włączania, Istotności i Odpowiadania (w każdym przypadku);
- ustalenia i wnioski dotyczące rzetelności wyspecyfikowanych danych dotyczących wyników (tylko w przypadku działań Typu-2);
- uwagi i/lub rekomendacje;
- informacje na temat kompetencji i niezależności organizacji; poświadczającej;
- nazwę organizacji poświadczającej oraz;
- datę i miejsce.

4.3.2. Raport dla kadry zarządzającej

Organizacja poświadczająca powinna opracować raport dla kadry zarządzającej jeśli zostało to ustalone w uzgodnieniach dotyczących działań weryfikujących.

Raport dla kadry zarządzającej nie powinien zawierać wniosków istotnie różniących się od tych ujętych w publicznie dostępnym oświadczeniu

organizacji poświadczającej. Tam gdzie ma to zastosowanie, raport dla kadry zarządzającej powinien zawierać informacje o ograniczeniach w zakresie ujawnianych danych dotyczących kwestii zrównoważonego rozwoju, działań weryfikujących oraz gromadzenia informacji.

5. Definicje

Weryfikacja/Poświadczenie (Assurance)

Termin ten zwykle określa metody i procesy stosowane przez organizację poświadczającą podczas oceny ujawnianych przez organizację raportującą informacji, dotyczących jej wyników oraz stanowiących ich podstawę systemów, danych i procesów, w odniesieniu do właściwych kryteriów i norm i w celu podniesienia wiarygodności ujawnianych informacji. Poświadczanie zakłada również komunikację wyników działań weryfikujących w oświadczeniu organizacji poświadczającej.

Działania weryfikujące (Assurance engagement)

Działania weryfikujące to takie działania, w ramach których organizacja poświadczająca ocenia i formułuje wnioski na temat ujawnianych przez organizację raportującą informacji dotyczących jej wyników oraz stanowiących ich podstawę systemów, danych i procesów w odniesieniu do właściwych kryteriów i norm w celu podniesienia wiarygodności ujawnianych informacji w oczach osób i organizacji, do których informacje te były kierowane.

Osoba poświadczająca (Assurance practitioner)

Osoba, która posiada kwalifikacje do świadczenia usług poświadczających.

Uwaga: Osoba poświadczająca zwykle jest członkiem zespołu i pracuje dla organizacji poświadczającej.

Organizacja poświadczająca (Assurance provider)

Organizacja, która świadczy usługi poświadczające.

Uwaga: W celu przeprowadzenia działań weryfikujących, organizacja poświadczająca tworzy zespół kompetentnych osób poświadczających i innych ekspertów.

Organizacja raportująca (Reporting organisation)

Organizacja odpowiedzialna za przygotowanie i upublicznienie informacji dotyczących kwestii zrównoważonego rozwoju oraz zatrudniająca organizację poświadczającą w celu przeprowadzenia działań weryfikujących w zakresie raportu kwestii zrównoważonego rozwoju.

Wyspecyfikowane dane dotyczące wyników (Specified performance)

information)

Informacje o wynikach lub dane dotyczące kwestii lub procesów z zakresu zrównoważonego rozwoju, które zostały uwzględnione w zakresie działań weryfikujących Typu-2.

Interesariusz (Stakeholder)

Interesariusze to osoby, grupy osób lub organizacje, które wpływają bądź na które mogą wpływać działania organizacji, jej produkty lub usługi i związane z nimi wyniki.

Uwaga: Definicja ta nie uwzględnia wszystkich tych, którzy mają wiedzę lub zdanie na temat organizacji. Organizacje mają wielu interesariuszy różnego rodzaju i o różnych poziomach zaangażowania; często interesy różnych interesariuszy pozostają wobec siebie sprzeczne.

Zaangażowanie interesariuszy (Stakeholder engagement)

Strategie i procesy stosowane przez organizację podczas angażowania istotnych interesariuszy oraz wyniki powyższego procesu zaangażowania.

Poświadczenie kwestii zrównoważonego rozwoju (Sustainability assurance)

Działania weryfikujące dotyczące ujawnianych publicznie informacji o wynikach w zakresie zrównoważonego rozwoju, jak również o stanowiących ich podstawę systemach, danych i procesach, w odniesieniu do stosownych kryteriów i norm.

Działania weryfikujące kwestie zrównoważonego rozwoju (Sustainability assurance engagement)

Działania weryfikujące w odniesieniu do ujawnianych publicznie informacji dotyczących wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Zrównoważony rozwój (Sustainable development)

Zrównoważony rozwój to proces mający na celu zaspokojenie celów rozwojowych obecnego pokolenia w sposób umożliwiający realizację tych samych dążeń następnym pokoleniom.

Źródło: Raport Komisji Brundtlanda z 1987 roku: Światowa Komisja ds. Środowiska i Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych.

A. Seria norm AA1000

Seria norm AA1000 składa się z trzech standardów:

AA1000APS (2008) Zasady Odpowiedzialności

AA1000AS (2008) Weryfikacja

AA1000SESE (2005) Zaangażowanie interesariuszy

Serię standardów uzupełniają Wytyczne i Podręcznik Użytkownika. *Wytyczne stosowania AA1000AS (2008)* zawierają informację dotyczącą tego, jak należy stosować standard. Przewodnik Użytkownika zawiera przykłady zastosowania standardów.

B. Komitet Techniczny AccountAbility

Jennifer Iansen-Rogers, KPMG – Chair

Glenn Howard Frommer, MTR Corporation

Dominique Gangneux, ERM

Chuck Gatchell, Nike, Inc. (do lutego 2008)

Sean Gilbert, GRI

Adrian Henriques, Middlesex University

Vernon Jennings, Independent Consultant

Eileen Kohl Kaufman, SAI

Dave Lucas, Eskom

Paul Monaghan, Cooperative Financial Services

Johan Piet, Transparability

Preben J. Sørensen, Deloitte

Chris Tuppen, BT (do lutego 2008)

Ian Wood, BT (od lutego 2008)

David York, ACCA

C. O AccountAbility

AccountAbility (www.accountability21.net) to globalna organizacja non-profit mająca przedstawicielstwa w Londynie, Waszyngtonie, Pekinie, Genewie, Sao Paulo i San Francisco, założona w 1995 roku, aby promować innowacyjne rozwiązania w obszarze społecznej odpowiedzialności, które przyczyniają się do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. AccountAbility współpracuje z przedsiębiorstwami, rządami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego promując odpowiedzialne praktyki biznesowe oraz współpracę między publicznymi i prywatnymi instytucjami.

Innowacje wprowadzone przez AccountAbility obejmują: normy z **serii AA1000** dotyczące Weryfikacji i Zaangażowania Interesariuszy, ramy **Partnerstwa, Zarządzania i Odpowiedzialności, Indeks Odpowiedzialnej Konkurencyjności**, obejmujący zależności między odpowiedzialnymi praktykami biznesowymi i konkurencyjnością w ponad stu krajach, oraz, we współpracy z csrnetwork, **Rating Odpowiedzialności** największych światowych przedsiębiorstw, publikowany co roku wraz z Fortune International.

AccountAbility przewodniczy **MFA Forum**, międzynarodowemu aliansowi biznesu, międzynarodowych agencji rozwoju, organizacji pozarządowych i organizacji pracowniczych; MFA Forum zajmuje się zależnością między krajową konkurencyjnością a standardami pracy w globalnym łańcuchu dostaw.

AccountAbility i Centre for Corporate Citizenship w Boston College są wspólnie z IBM ora GE założycielami Globalnej Sieci Przywództwa, międzynarodowej inicjatywy zrzeszającej czołowe przedsiębiorstwa, której celem jest wiązanie społecznej odpowiedzialności biznesu ze strategiami biznesowymi poprzez zastosowane wspólnych narzędzi analitycznych i edukacyjnych oraz benchmarkingu.

AA1000 Assurance Standard 2008

Powiązane publikacje AccountAbility

- Wytyczne stosowania AA1000AS (2008)
- AA1000 Zasady Odpowiedzialności (2008)
- AA1000 Zaangażowanie Interesariuszy (2008)
- Certyfikacja dla Praktyków zajmujących się Poświadczaniem Kwestii Zrównoważonego Rozwoju
- Krytyczni Przyjaciele: Rola Paneli Interesariuszy w Zarządzaniu Ładem Korporacyjnym, Raportowaniu i Weryfikacji
- Redefinicja Istotności
- Raport o Istotności: Powiązanie Strategii, Wyników Działania i Raportowania
- Podręcznik Zaangażowania Interesariuszy

AccountAbility dziękuje organizacjom i osobom, które wspierały i brały udział w tworzeniu AA1000AS (2008).

ISBN: 978-1-901693-55-3

AccountAbility Wielka Brytania
202-252 Goswell Road
London EC1V 7EB
T: +44 (0)20 7549 0400

AccountAbility North America
1250 24th St. N.W. Suite 300
Washington D.C. 20037
T: +1 (202) 835-1692

secretariat@accountability21.net

Standard AA1000AS (2008):

- Uznany na poziomie międzynarodowym i ogólnodostępny standard określający wymagania dotyczące procesu poświadczania kwestii zrównoważonego rozwoju.
- Skupia się na tym, co istotne dla organizacji i jej interesariuszy.
- Oferuje organizacjom poświadczającym narzędzie umożliwiające wyjście poza weryfikację danych.
- Wymaga od organizacji poświadczającej oceny zakresu i stopnia zgodności ze standardem *AA1000 Zasady Odpowiedzialności*, i tam gdzie to stosowne, rzetelności danych dotyczących wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju.
- Pozwala na ujęcie i umieszczenie w odpowiednim kontekście szerokiego wachlarza innych systemów weryfikacji i certyfikacji, odnoszących się do specyficznych aspektów zrównoważonego rozwoju.
- Pozwala powiązać pozafinansowe aspekty zrównoważonego rozwoju z wynikami finansowymi.